

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ ТА ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Волянюк Анастасія

Викладачка, Херсонський державний університет, Україна

ORCID: 0000-0002-2890-4787

avolianiuk@ksu.ks.ua

Анотація. В статті висвітлено перспективи впливу участі у міжнародній діяльності, зокрема міжнародної академічної мобільності, для здобувачів вищої освіти – майбутніх педагогів. Визначено можливості, які надає студентам міжнародна співпраця, а також – її вплив на розвиток мотивації та особистісного потенціалу майбутніх педагогів. Акцентовано на особливостях міжнародних зв'язків університетів під час війни.

Ключові слова: міжнародна академічна мобільність, майбутні педагоги, мотивація, особистісний розвиток, інтернаціоналізація, європейський освітній простір.

Вступ. Міжнародна взаємодія в освіті сьогодні є важливим напрямом діяльності українських закладів вищої освіти. В умовах воєнного стану ми спостерігаємо пришвидшення інтернаціоналізації в освіті, про що свідчить велика кількість можливостей для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників (закордонні стажування, навчання, участь у міжнародних проєктах тощо). В даній статті ми робимо спробу охарактеризувати основні аспекти міжнародної академічної мобільності майбутніх педагогів, а також проаналізувати перспективи включення здобувачів у міжнародну діяльність для розвитку їх мотивації та особистісного зростання.

Теоретична частина. Проаналізуємо феномен трансформації українських ЗВО з академічних центрів до корпорацій з міжнародними зв'язками. Педагогиня Ю. Заячук в даному контексті зазначає, що «сприйняття університету як міжнародної організації протягом останнього часу зазнало істотних змін; класичні уявлення про нього були пов'язані з ідеалом академічної свободи, самостійним пошуком істини в процесі дослідження та поширенням її в процесі навчання, вільним обміном інформацією й мобільністю окремих представників вищої школи» (Заячук, 2020). Так, можемо погодитись, що несистемність міжнародної взаємодії є перепоною успішної інтернаціоналізації, тому в умовах війни перед українськими закладами вищої освіти стоїть завдання організувати системну міжнародну діяльність з можливостями для всіх здобувачів. Наприклад, студенти з небезпечних або окупованих територій можуть долучитися до міжнародної діяльності лише у віддаленому форматі (участь в проєктах, дистанційні стажування, конференції), а очні академічні мобільності доступні для здобувачів, що проживають на території, підконтрольній Україні, або за кордоном.

У сучасному світі міжнародна мобільність стає все більш важливою для розвитку особистості та професійного становлення. Це стосується й майбутніх вчителів, адже досвід, здобутий за кордоном, може значно розширити їхні горизонти, підвищити мотивацію та сформувані необхідні особистісні якості (вміння працювати в команді, лідерство, комунікативність тощо).

Протягом 2022-2023 років нами було проведено дослідження мотивації майбутніх педагогів до участі у міжнародній діяльності (здобувачів спеціальностей «Дошкільна освіта», «Початкова освіта» та «Спеціальна освіта» Херсонського державного університету). Вважаємо доцільним зазначити щодо результатів дослідження, що «в опитуваних переважають пізнавальні,

комунікативні та рекреаційні мотиви, також визначальним є свідоме бажання допомагати іншим та спрямованість на професійний розвиток; основними причинами низького рівня залученості до міжнародної співпраці є низький рівень володіння іноземною мовою, нестача ресурсів – часу, фінансів, вагання та емоційні переживання, проблеми зі зв'язком та інтернетом, особливо на тимчасово окупованій території» (Петухова, Волянюк, 2022). Проаналізуємо, чи співпадають мотиви здобувачів до міжнародної діяльності з мотивами, які супроводжують їх у процесі навчання. Зазначимо, що «провідними мотивами майбутніх педагогів Херсонщини є професійна орієнтація, бажання бути педагогом, любов до дітей, думка батьків / близьких людей, педагогічні династії, пізнавальні мотиви, стабільність роботи педагогом, соціально значуща професія, корисні знання для життя загалом та для професійної діяльності, а також можливість отримати вищу освіту в українському закладі вищої освіти» (Волянюк, 2022). Зауважимо, що обидві групи мотивів поєднуються, оскільки участь здобувачів в міжнародних академічних мобільностях сприяє професійному розвитку майбутніх педагогів, формуванню м'яких навичок, виявленню найкращих закордонних практик та їх реалізації в українському освітньому просторі. На нашу думку, можна виділити такі перспективи впливу міжнародної діяльності на мотиваційну сферу здобувача:

1. Розширення кругозору та підвищення обізнаності про різні культури та освітні системи;
2. Розвиток нових навичок та компетенцій, необхідних для роботи в освітньому середовищі;
3. Підвищення впевненості в собі та своїх здібностях;
4. Формування сталої мотивації до професійної діяльності та особистісного розвитку.

В особистісному контексті досвід міжнародної взаємодії сприяє позитивним зрушенням в таких аспектах:

1. Розвиток самостійності, відповідальності та адаптивності;
2. Підвищення толерантності та поваги до інших культур;
3. Вдосконалення комунікативних навичок та вміння працювати в команді;
4. Формування глобального мислення та відкритості до нового.

Звичайно, реалізація академічної мобільності для здобувача вищої освіти можлива за умови якісної організаційної та консультативної підтримки, постійного супроводу зі сторони кураторів / відповідальних за проект осіб / представників відповідного відділу або підрозділу ЗВО.

Євроінтеграція відкриває нові горизонти для розвитку та самовдосконалення педагогів, створюючи сучасний простір для їхнього зростання та освіченості. Під час навчання у закладі вищої освіти майбутні педагоги мають безліч можливостей для участі у міжнародній співпраці (різноманітні грантові програми та проекти ЄС, міжнародні стажування, Літні школи, конференції, круглі столи, форуми вебіари, онлайн-курси, залучення іноземних викладачів).

Висновки. Міжнародне партнерство – це інвестиція в майбутнє української освіти. Академічна мобільність має значний потенціал для розвитку мотивації та особистісних якостей майбутніх вчителів, що робить їх більш кваліфікованими, ефективними та натхненними. В умовах сучасних викликів, з якими стикається українське суспільство, мотивація до професійного зростання майбутнього педагога стає запорукою його адаптації до постійних змін, що свідчить про здатність саморозвитку та орієнтацію на успіх. Інтернаціоналізація є можливістю для українських майбутніх педагогів стати частиною європейського освітнього простору, отримати доступ до нових знань та ресурсів, а також розширити свої горизонти та можливості.

Література

Волянюк, А. С. (2022). Особливості мотивації майбутніх педагогів на етапі вступу до релокованого закладу вищої освіти в умовах війни. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матер. VI Міжнар. наук.*

конф. (м. Київ, 4 листопада 2022 р.) (С. 85-88). Ін-т педагогіки НАПН України. <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>. ISBN 978-617-692-729-7.

Заячук, Ю. (2020). Інтернаціоналізація як складова діяльності університету та її роль у сучасній динаміці вищої освіти. *Український Педагогічний журнал*, (4), 34–44. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-4-34-44>

Петухова, Л. Є., & Воляннюк, А. С. (2022). Мотивація майбутніх педагогів до здійснення міжнародної діяльності в контексті євроінтеграційних процесів. *Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. праць* (Т. 2. – Спецвипуск, С. 50-57). М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова.

INTERNATIONAL ACADEMIC MOBILITY AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF MOTIVATION AND PERSONAL POTENTIAL OF FUTURE TEACHERS

Volianiuk Anastasiia

Lecturer, Kherson State University, Kherson, Ukraine

ORCID: 0000-0002-2890-4787

avolianiuk@ksu.ks.ua

Annotation. The article highlights the perspectives of the influence of participation in international activities, in particular international academic mobility, for students of higher education – future teachers. The opportunities offered to students by international cooperation, as well as its influence on the development of motivation and personal potential of future teachers, are determined. Emphasis is placed on the peculiarities of international relations of universities during the war.

Keywords: international academic mobility, future teachers, motivation, personal development, internationalization, European educational space.

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

**“EUROINTEGRATION IN ART, SCIENCE AND EDUCATION:
EXPERIENCE, DEVELOPMENT PERSPECTIVES”**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**“ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ В МИСТЕЦТВІ, НАУЦІ ТА ОСВІТІ: ДОСВІД,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ”**

**Klaipėda University,
2024**

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Compilers of the publication:

Упорядники видання:

Prof. dr. Rasa Braslauskienė,
Doc. dr. Reda Jacynė,
Dr. Maryna Ponomarenko.

Conference Scientific Committee:

Науковий комітет конференції:

Prof. Dr. Rimantas Balsys (Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Rasa Braslauskienė (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. Honored Art Worker of Ukraine Dmytro Velychko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Matilda Karamatic Brčić (University of Zadar, Croatia).
Prof. Dr. hab. Olena Gonchar (Jan Dlugosz University in Czestochowa, Poland).
Assoc. Prof. Dr. Maryna Iurchenko (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. Dr. Reda Jacynė (Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Andrii Krasnozhon (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Prof. Dr. Ganna Muzychenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Aida Norvilienė (Klaipėda University, Lithuania).
Assoc. Prof. PhD Honored Art Worker of Ukraine Anna Nosenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Tetiana Pavlova (Kharkiv State Academy of Design and Fine Arts, Ukraine).
Prof. Dr. Kalyna Pashkevych (Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine).
Dr. Maryna Ponomarenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine; Klaipėda University, Lithuania).
Prof. Dr. Honored Art Worker of Ukraine Olga Tarasenko (The State Institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky”, Ukraine).
Assoc. Prof. Dr. Ioana Todor (“1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, Romania).

Untranslated language of the authors.

Мову авторів збережено без змін та перекладу.

© Rasa Braslauskienė, Reda Jacynė, Maryna Ponomarenko (sudarytojos), 2024

© Klaipėdos universitetas, 2024

ISBN 978-609-481-206-4

Shtainer Tetiana. THEORETICAL JUSTIFICATION OF CONDUCTING THE FIRST LESSON IN THE FIELD OF DESIGN IN INSTITUTIONS OF VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION / 282

Strakšienė Giedrė. TOWARD CONNECTEDNESS: REFLECTIONS ON DRAMA TEACHING AND USING DRAMA AS A TEACHING METHOD / 285

Subota Maryna. THE INTERDISCIPLINARY APPROACH TO TEACHING MEDIA LITERACY AT UNIVERSITY: THE UKRAINIAN EXPERIENCE / 288

Šmitienė Gražina. CHALLENGES OF DESIGNING STUDENTS' INQUIRY EXPERIENCES IN THE CONTEXT OF STEAM EDUCATION / 291

Ткаченко Ольга. ІНКЛЮЗІЯ В ОСВІТІ: ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ / 294
Tkachenko Olga. INCLUSION IN EDUCATION: PSYCHOLOGICAL FACTORS / 297

Turauskienė Erika, Braslauskienė Rasa. AKTYVIEJI MOKYMOSI METODAI UGDANT PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KALBINIUS GEBĖJIMUS: TEORINIS ASPEKTAS / 298

Turauskienė Erika Braslauskienė Rasa. ACTIVE LEARNING METHODS IN THE DEVELOPMENT OF PRE-SCHOOL CHILDREN'S LANGUAGE SKILLS: A THEORETICAL PERSPECTIVE / 302

Твердохлібова Яніна. СУЧАСНИЙ ВИМІР ЗАВДАНЬ ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ МИСТЕЦТВА / 303

Tverdohlybova Yanina. THE MODERN DIMENSION OF THE TASKS OF EDUCATING A TOLERANT MENTALITY OF ART TEACHERS IN THE CONTEXT OF ART PEDAGOGY / 306

Волянюк Анастасія. МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ ТА ОСОБИСТІСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ / 307

Volianiuk Anastasiia. INTERNATIONAL ACADEMIC MOBILITY AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF MOTIVATION AND PERSONAL POTENTIAL OF FUTURE TEACHERS / 309